

Idees clau

Ciutats Educadores:

30 anys de compromís

municipal amb l'educació

Balanç de 30 anys de Ciutats Educadores

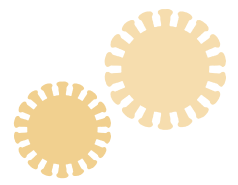
Balanç quantitatiu (evolució del moviment de Ciutats Educadores)

Algunes dates importants:

- 1990 (Barcelona): primer Congrés, amb 50 ciutats de 21 països
- 1992 (Göteborg): constitució formal de l'Associació Internacional de Ciutats Educadores
- 1994 (Bolonya): primera versió de la Carta de Ciutats Educadores
- 2004 (Gènova): primera revisió de la Carta

El 2020 han signat la Carta 512 ciutats de tot el món:

- Europa: 395 ciutats de 14 països
- Àsia-Pacífic: 29 ciutats de 6 països
- Amèrica: 77 ciutats de 9 països
- Àfrica: 8 ciutats de 5 països

S'organitza en:

- Xarxes territorials: Amèrica Llatina, Argentina, Àsia-Pacífic, Brasil, Espanya, França, Portugal, etc.
- Xarxes temàtiques: esport i inclusió social, ciutadania digital, ciutats amables, consciència ambiental, segregació escolar, turisme responsable, educació al llarg de la vida, ciutats igualitàries i lliures de violència de gènere

Disposa d'un banc d'experiències amb més de 500 pràctiques recollides

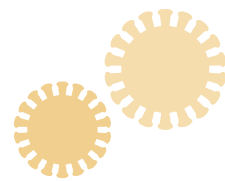
Balanç qualitatiu: evolució dels valors recollits a la Carta

Valors permanents que es mantenen des de la primera redacció de la Carta:

- Dret a la ciutat educadora: a beneficiar-se d'un entorn educador més enllà de l'escola, que també transmeti valors i sentiments de ciutadania
- Educació en la diversitat, la pau i el diàleg: un valor essencial en la convivència humana que ha de mantenir-se
- Diàleg intergeneracional: els humans adquireixen una potència extraordinària quan entren en interacció amb persones d'altres edats
- Planificació urbana: l'espai físic també educa i té transcendència en la qualitat de vida de les persones. Cal planificar la ciutat de manera que faci possible tots els valors de la socialització de les persones (educació, respecte, bona relació amb la natura, etc.)
- Participació crítica i responsable: clau per a la democràcia i per a una ciutat amb sentit educatiu
- Qualitat de vida i medi ambient saludable
- Orientació personal i laboral i formació al llarg i ample de la vida
- Lluita contra l'exclusió social i foment de la cohesió social
- Promoció de l'associacionisme
- Dret a la informació i a l'accés a les tecnologies
- Valors i pràctiques d'una ciutadania democràtica

Actualització de la Carta de Ciutats Educadores (2020):

- Inclusió activa: les persones tenen dret a la igualtat en tots els aspectes de la vida
- Nova dimensió del concepte de diàleg intergeneracional: esment a combatre l'*edatisme* (discriminació per qüestió d'edat)
- Els barris com a unitats territorials d'activitat educadora
- Les polítiques i els projectes municipals han de tenir en compte l'impacte educador (com es fa, per exemple, en el cas de l'impacte ambiental)
- Dret a la seguretat: la ciutat educadora té cura de la seguretat de manera democràtica; inclou la perspectiva de gènere i evita guetos urbans

- Dret a la bellesa: cal afavorir la col·laboració d'artistes en els projectes urbans
- La governança com a segell propi d'una ciutat educadora. No s'entén com a sinònim de govern sinó com una voluntat de superar jerarquies i tecnocràcies. Implica la participació real i efectiva dels diferents actors en les decisions públiques i la interdependència entre totes les parts d'una societat
- Reconeixement dels límits del planeta
- Cultura viva, democràtica, accessible a tothom, artística i creativa
- Paper actiu de les persones migrants com a ciutadanes de ple dret
- Connectivitat per a tothom: cap habitatge sense accés a la xarxa. Formació i informació davant les amenaces de les dades massives i de la intel·ligència artificial (privacitat, intimitat o llibertat)
- Valors de ciutadania democràtica: una noció de ciutadania global i interdependent. Adhesió a la idea del bé comú i a la necessitat de no ser només ciutadans i ciutadanes de la nostra ciutat sinó del món. Que la ciutat ens connecti a totes les ciutats del món

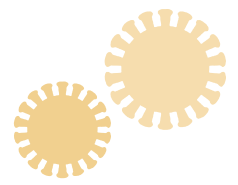
La Carta té diverses lectures (pedagògica, ambientalista, igualitarista), però la lectura que engloba totes les dimensions és la que té a veure amb l'assoliment de la qualitat democràtica de les nostres ciutats a través de l'educació i gràcies a l'educació.

L'experiència de les Ciutats Educadores en temps de pandèmia

Com han contribuït els principis i valors de les Ciutats Educadores a la transformació de la ciutat al llarg dels darrers trenta anys?

- Parlant d'educació en sentit ampli. Reforçant el municipalisme i la construcció de ciutat més enllà de la prestació de serveis. Perquè la ciutat és educativa en si mateixa, tot allò que és ciutat educa
- Incorporant una manera de construir ciutat participativa i d'aprenentatge entre tots els actors de la ciutat
- Afavorint el treball en xarxa amb la ciutadania i els recursos de què disposa la ciutat, establint vincles educatius entre tots els actors
- Millorant la col·laboració interdepartamental dins els ajuntaments. Cada departament aporta compromisos educatius a la ciutat des de la seva pròpia realitat
- Afavorint el treball en xarxa entre ciutats
- Posant les persones al centre de les polítiques municipals

Com pot fer front una ciutat educadora a la pandèmia?

- Atenció immediata i urgent en els moments inicials més greus de la crisi: col·laboració amb entitats, hospitals, foment de la connectivitat, etc. Tota la ciutat pren compromisos i cada compromís educa.
- Implicació de la comunitat educativa i el teixit associatiu. Per exemple, per fer front a la bretxa digital (associada a la desigualtat socioeconòmica): distribució d'equipament informàtic, connectivitat, formació en matèria digital
- Proximitat i escolta activa dels diferents agents i sectors de la ciutat: posar els recursos necessaris per mantenir la vitalitat de la ciutat en espais i ecosistemes que, si es perden, costarà recuperar (culturals, econòmics, socials, esportius, etc.)
- Pactes de ciutat amb els diferents col·lectius com a guia per afrontar els reptes de la crisi de manera conjunta
- No oblidar l'àmbit emocional i de socialització, especialment entre les persones grans i la infància/adolescència. La ciutat educadora cuida

Les Ciutats Educadores a deu anys vista: com visualitzem la ciutat educadora el 2030?

- Els nous valors de la Carta (desigualtats, defensa del medi ambient, gènere, etc.) seran clau per donar resposta a l'actual crisi i per sortir-ne en millors condicions
- El contingut de la Carta és una oportunitat per assolir amb més èxit els objectius de desenvolupament sostenible de l'Agenda 2030, que estan en consonància amb els seus valors
- Els ajuntaments tenen el compromís d'estendre el concepte de ciutat educadora en totes les seves dimensions
- La Carta de Ciutats Educadores és una guia fonamental per repensar com viure i organitzar la ciutat a partir de la revaloració d'allò que és públic, comú, i per construir ciutat amb la mirada de tothom
- A banda d'una xarxa de serveis públics potents, cal reforçar els vincles amb les xarxes comunitàries de tot tipus, que durant la pandèmia han permès arribar allà on no arribava l'Administració pública

Aquests continguts provenen de la jornada en línia "Ciutats Educadores: 30 anys de compromís municipal amb l'educació", que va comptar amb la participació de Joan Manuel del Pozo (doctor en Filosofia i professor emèrit de la Universitat de Girona), Francesc Arolas (regidor d'Educació de l'Ajuntament de Granollers), Estibaliz Canto (regidora d'Educació i Cultura de l'Ajuntament de Vitòria-Gasteiz) i José Luis Alfaro (regidor d'Educació, Infància i Joventut de l'Ajuntament de Rivas-Vaciamadrid). Una jornada organitzada per la Gerència de Serveis d'Educació el dia 30 de novembre de 2020.

Article al Blog de l'educació local:

<http://diarieducacio.cat/blogs/educaciolocal/2020/11/29/ciutats-educadores-30-anys-construint-espais-publics-habitables-sostenibles-i-amb-igualtat-i-justicia-social/>